

Forslag

til

Lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

Fremsat den 25. oktober 1977 af *Freddy Madsen* (DKP),
Tove Jørgensen (DKP) og *Ib Nørhøvd* (DKP).

§ 1.

I lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 462 af 3. september 1974, som ændret ved § 3 i lov nr. 304 af 8. juni 1977, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, ændres „fritidskommissionen“ til: „fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet“.

2. I § 3, stk. 1, ændres „fritidskommissionen“ til: „skolekommissionen“.

3. I § 3, stk. 2, ændres „fritidskommissionens“ til: „skolekommissionens“.

4. I § 5, stk. 2, tilføjes efter „Den træffer“: „efter indstilling fra fritidsnævnet“.

5. I § 5, stk. 3, tilføjes efter „Den træffer“: „efter indstilling fra voksenundervisningsnævnet“.

6. I § 7, stk. 2, udgår „og § 25, stk. 2“.

7. § 8 affattes således:

„§ 8. Skolekommissionen varetager tilsynet med kommunens skolevæsen i forbindelse med skolenavn ved de enkelte skoler.

Stk. 2. Den varetager tilsynet med virksomhed efter kapitel I, III og IV i lov om fritidsundervisning m. v. i forbindelse med de i § 11, stk. 2 og 6, omhandlede nævn.

Stk. 3. Fritidsnævnet behandler sager om virksomhed efter kapitel II i lov om fritidsundervisning m. v.“

Stk. 4. Voksenundervisningsnævnet behandler virksomhed efter kapitel III i lov om fritidsundervisning m. v.

8. § 9 affattes således:

„§ 9. I hver kommune oprettes en skolekommission.

Stk. 2. Har kommunalbestyrelsen 15 medlemmer eller derover, består kommissionen af:

1. 4 medlemmer valgt af og blandt medlemmerne af fællesforældrerådet.
2. 4 medlemmer valgt af og blandt medlemmerne af fælleslærerrådet.
3. 4 medlemmer valgt af og blandt medlemmerne af fælleselevrådet.
4. 2 medlemmer udpeget af de lokale faglige organisationer for det teknisk-administrative personale, som er ansat ved kommunens skoler.
5. Kommunernes skoledirektør eller ledende skoleinspektør.
6. 1 medlem valgt af og blandt ungdomsskolenævnets medlemmer.
7. Formanden for det stående udvalg, der ifølge kommunernes styrelsesvedtægt forestår skole- og undervisningsvæsenets anliggender.

Stk. 3. Har kommunalbestyrelsen 13 eller 11 medlemmer, består skolekommissionen af 13 medlemmer. De i stk. 2 nævnte medlemsantal på 4,4,4,2,1,1 og 1 ændres da til 3,3,3,1,1,

1 og 1. Har kommunalbestyrelsen mindre end 11 medlemmer, fastsætter undervisningsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen skolekommissionens sammensætning.

Stk. 4. For kommuner, der i medfør af § 64 i lov om kommunernes styrelse har en godkendt magistratsordning, kan undervisningsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen fastsætte en særlig ordning med hensyn til skolekommissionens sammensætning.“

9. § 10 affattes således:

„§ 10. Ved hver folkeskole oprettes et skolenævn bestående af:

1. 3 medlemmer valgt af og blandt skolens lærerråd.
2. 3 medlemmer valgt af elevernes forældre.
3. 3 medlemmer valgt af og blandt skolens elevråd.
4. Skolens inspektør, daglige leder.
5. 1 medlem valgt af og blandt skolens teknisk-administrative personale.
6. 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.

Stk. 2. Skolenævnets forældrevalgte medlemmer vælges af og blandt de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, jfr. dog stk. 3.

Stk. 3. Personer, der i henhold til lov om social bistand har modtaget et barn, der er indskrevet i skolen, i døgnpleje, og plejetilladelsen er meddelt senest et år før tidspunktet for valgets afholdelse, kan deltage i valget. Forældremyndighedens indehaver(e) kan ikke samtidig deltage i valget.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg af skolenævnets medlemmer og deres stedfortrædere, herunder også særlige regler, hvor der til en skole er knyttet en special-klasserække.“

10. § 11 affattes således:

„§ 11. I hver kommune oprettes et ungdomsskolenævn, et fritidsnævn og et voksenundervisningsnævn.

Stk. 2. Ungdomsskolenævnet består af:

1. 2 medlemmer valgt af fælleslærerrådet.
2. 2 medlemmer valgt af fælleselevrådet.
3. 2 medlemmer valgt af fællesforældrerådet.

4. 1 medlem valgt af og blandt ungdomsskolens ledere.

5. 3 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de stedlige organisationer — herunder arbejdsmarkedets organisationer — og uddannelsesinstitutioner, der har særlig interesse i ungdomsskolevirksomhed.

6. 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.

Stk. 3. Fritidsnævnet består af:

1. 4 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.

2. 3 medlemmer valgt efter følgende regler: Kommunalbestyrelsen indkalder med mindst 14 dages varsel til et møde med deltagelse af 2 repræsentanter for henholdsvis de stedlige børne- og ungdomsforeninger, bestyrelserne for de ungdomsklubber, der er godkendt i henhold til lov om fritidsundervisning m. v., de stedlige idrætsforeninger samt initiativtagere til interessegrupper for børn og unge. Interessegrupper for børn og unge skal inden for de sidste 6 måneder forud for kommunalvalget have opfyldt betingelserne for at få tilskud til virksomhed i henhold til lov om fritidsundervisning m. v. Opnås der på mødet enighed om valg af 3 medlemmer til nævnet, anses de pågældende for valgt. Opnås der ikke på mødet enighed om valg af medlemmer, vælger kommunalbestyrelsen 3 medlemmer til nævnet på grundlag af de på mødet eller senest 7 dage efter dette fremkomne indstillinger fra de indstillingsberettigede organisationer m. v.

Stk. 4. Hvor forholdene i en kommune taler derfor, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at fritidsnævnet skal bestå af 9 eller 11 medlemmer. I så fald vælges 5 henholdsvis 6 medlemmer af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer, medens 4 henholdsvis 5 medlemmer vælges efter reglerne i stk. 3, nr. 2.

Stk. 5. For kommuner, der i medfør af § 64 i lov om kommunernes styrelse har en godkendt magistratsordning, kan undervisningsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen fastsætte en særlig ordning med hensyn til fritidsnævnets sammensætning.

Stk. 6. Voksenundervisningsnævnet består af:

1. 2 medlemmer valgt af og blandt lærerne ved kommunens voksenundervisning.
2. 2 medlemmer valgt af og blandt medlemmerne af voksenundervisningens elevråd.
3. 1 medlem valgt af og blandt lederne af voksenundervisningen.
4. 3 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de organisationer og stedlige kredse, der i sidste valgperiode har drevet fritidsundervisning for voksne.
5. 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.

Stk. 7. For hvert medlem af nævnene udpeges en stedfortræder.

Stk. 8. Hvis de organisationer eller personer, der efter stk. 2-6 skal indstille medlemmer til nævnene, ikke findes i en kommune eller fremkommer med indstilling, udpeger kommunalbestyrelsen selv disse medlemmer og deres stedfortrædere.

Stk. 9. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler for valg af nævnenes medlemmer.“

11. § 12 affattes således: ...

„§ 12. Elevrepræsentanter under 18 år kan ikke gøres økonomisk ansvarlige for beslutninger truffet i kommission og nævn.

Stk. 2. Elevrepræsentanter under 18 år må ikke overvære den del af forhandlingerne, der angår sager vedrørende enkelte elever eller lærere.“

12. I § 13, *stk. 1*, (2 steder) ændres „kommissionerne“ til: „skolekommissionen“.

13. I § 14, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „kommissioner“ til: „skolekommissionen“.

14. I § 14, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres „i kommunen“ til: „eller er ansat i kommunen“.

15. § 15, *stk. 1*, affattes således:

„Ønsker et medlem af kommission eller nævn at udtræde i løbet af valgperioden, afgør den pågældendes valgforsamling, om anmodningen skal imødekommes.“

16. I § 15, *stk. 2*, ændres „vedkommende kommission eller nævn“ til: „skolekommissionen eller et nævn“.

17. I § 15 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

„*Stk. 3.* Når et medlem er forhindret i at deltage i det konstituerende møde i skolekommissionen eller et nævn, kan de medlemmer, der er valgt af den pågældende valgforsamling, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet.

Stk. 4. Når et medlem har forfald i mindst 2 måneder, indkalder formanden for skolekommissionen eller for vedkommende nævn stedfortræderen til midlertidigt at tage sæde i kommissionen eller nævnet.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen afgør i tvivlstilfælde, om betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede.“

18. § 16, *stk. 1*, affattes således:

„Skolekommissionen og nævnene vælger selv deres formand og fastsætter selv deres forretningsorden.“

19. I § 16, *stk. 2*, ændres „Kommissionerne“ til: „Skolekommissionen“, og „kommissionernes“ til: „skolekommissionens“.

20. I § 16, *stk. 3*, udgår „samt de ledere, lærerrepræsentanter og eventuelle elevrepræsentanter, der deltager uden stemmeret“.

21. I § 17 ændres „Kommissionernes“ til: „Skolekommissionens“.

22. I § 18, *1. pkt.*, ændres „kommissionernes“ til: „skolekommissionens“, og i *2. pkt.* ændres „kommissionernes formænd“ til: „skolekommissionens formand“.

23. I § 19 ændres „kommissionernes“ til: „skolekommissionens“.

24. I § 20, *stk. 3*, udgår „ledere, der forinden skal rådføre sig med lærerrådene og barnets forældre“ og erstattes med: „skolenævn, der forinden skal have rådført sig med barnets forældre“.

25. § 20, *stk. 4*, affattes således:

„*Stk. 4.* Den træffer bestemmelse om optagelse i en børnehaveklasse af yngre børn fremfor ældre samt om optagelse af børn i 1. klasse i det kalenderår, hvor de fylder 6 år.“

26. § 22, stk. 4, affattes således:

„Stk. 4. Den fremsætter forslag til budget vedrørende kommunens skolevæsen efter indstilling fra nævnene, jfr. § 27, stk. 6.“

27. § 22, stk. 5, affattes således:

„Stk. 5. Den kan fastsætte bestemmelser om, hvorledes elever og forældre skal underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.“

28. § 23, 1. pkt., erstattes af følgende:

„Skolekommissionen foretager indstilling om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved kommunens skolevæsen og ved kommunale ungdomsskoler efter indhentet indstilling fra den pågældende skoles skolenævn. Ansættelse sker med tjeneste indtil videre ved en bestemt skole.“

29. Overskriften „Fritidskommissionen.“ før § 24 udgår.

30. § 24, stk. 1, affattes således:

„Skolekommissionen indhenter erklæring fra de i § 11, stk. 2 og 6, omhandlede nævn om spørgsmål, der vedrører ungdomsskolevirksomhed.“

31. § 24, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

„Efter samråd med fritidsnævn og voksenundervisningsnævn udarbejder skolekommissionen en årlig oversigt“, og i andet punktum ændres „Fritidskommissionen“ til: „Skolekommission, fritidsnævn og voksenundervisningsnævn“.

32. § 24, stk. 3 og 4, ophæves.

33. I § 25, stk. 1, 1. pkt., ændres „Fritidskommissionen“ til: „Skolekommissionen“, og sidste pkt. ophæves.

34. § 25, stk. 2, ophæves.

35. § 26 ophæves.

36. § 27 affattes således:

„§ 27. Skolenævnet er skolens øverste myndighed. Skolenævnet medvirker til at opfylde folkeskolelovens § 2, stk. 3.

Stk. 2. Det fører tilsyn med skolen og påser, at de i skolen optagne børn følger under-

visningen på tilfredsstillende måde, og sørger for overholdelse af lovgivningens bestemmelser til modarbejdelse af skolefor-sømmelser.

Stk. 3. Det medvirker ved løsningen af sociale opgaver, der er knyttet til skolen. Det kan endvidere udtale sig om sager vedrørende hjælpeforanstaltninger over for børn og unge under 18 år.

Stk. 4. Det formidler et samarbejde mellem skole og hjem og sørger for et oplysningsarbejde blandt skolens forældre, der tager sigte på en forståelse af barnets situation i skolen.

Stk. 5. Det kan afgive udtalelser og stille forslag til skolekommissionen og kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører skolen.

2 repræsentanter for skolenævnet samt skolens leder skal have adgang til at drøfte sagen med skolekommissionen.

Det skal afgive erklæring i alle sager vedrørende skolen, der forelægges det af skolekommissionen eller kommunalbestyrelsen.

Stk. 6. Det kan fremsætte forslag til den del af kommunens budget, der vedrører den pågældende skole. Efter anmodning fra skolenævnet skal kommunalbestyrelsen lade dette træffe beslutning om anvendelse af dele af budgettet, der vedrører skolen, efter nærmere af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinier. Skolenævnet afgiver i forbindelse med den årlige budgetbehandling indstilling om størrelsen af bevillinger, der er omfattet af en sådan ordning.

Stk. 7. Det udtaler sig om de bestemmelser i det af skolekommissionen udarbejdede udkast til kommunernes skoleplan, der omhandler skolernes navne og distrikter samt hver enkelt skoles omfang med hensyn til undervisning i grundskolen og 10. klasse samt børnehaveklasser, specialundervisning og undervisning i fritiden, for så vidt disse bestemmelser vedrører den pågældende skole.

Stk. 8. Det medvirker ved skolebyggesagers behandling i overensstemmelse med de regler, der fastsættes i henhold til § 4, stk. 2.

Stk. 9. Det kan gennem skolekommissionen stille forslag til kommunalbestyrelsen om tilvejebringelse og forbedring af skolelokaler samt om disses forsyning med inventar og materiel.

Stk. 10. Ansøgninger om stillinger som henholdsvis skoleleder og viceskoleinspektør, der er opslået, med pligt til at gøre tjeneste ved en bestemt skole forelægges skolenævnet til udtalelse, inden skolekommissionen foretager indstilling om besættelse af stillingen.

Stk. 11. Hvis en ansøger til en lærerstilling ved kommunens skolevæsen ønsker at gøre tjeneste indtil videre ved en bestemt skole, forelægges ansøgningen skolenævnet til udtalelse, inden skolekommissionen foretager indstilling om besættelse af stillingen.

Stk. 12. Såfremt en lærer, der er ansat ved kommunens skolevæsen, anmoder om at blive overflyttet til en anden skole, skal der indhentes udtalelse fra skolenævnet ved denne, inden der tages endelig stilling til overflytningen.

Stk. 13. Det udtaler sig om det af skolekommissionen udarbejdede udkast til undervisningsplan.

Stk. 14. Det godkender efter indstilling fra lærerråd arbejdsrådets fordeling mellem lærerne samt den ugentlige arbejdsplan.

Stk. 15. Det godkender, hvilke undervisningsmidler skolen må benytte.

Stk. 16. Dets udtalelse skal indhentes om skolelægeordning, børnetandplejeordning og skolebespisning ved skolen.

Stk. 17. Det udfærdiger ordensregler for skolen.

Stk. 18. Dersom særlige forhold gør det ønskeligt, at et barn overføres til en anden skole i kommunen, stiller skolenævnet i samråd med den modtagende skoles skolenævn forslag herom til skolekommissionen.

Stk. 19. Det godkender efter indstilling fra lærerrådet og efter samråd med barnets forældre henvisning til specialundervisning.“

37. I § 28, *stk. 1*, ændres „fritidskommissionen“ til: „skolekommissionen“.

38. § 28, *stk. 2*, ophæves, og i stedet ind sættes som nyt stykke:

„*Stk. 2.* Det sørger for, at der fremsendes tilbud om deltagelse i ungdomsskolevirksomhed.“

39. § 28, *stk. 4*, affattes således:

„*Stk. 4.* Det godkender efter indstilling fra de enkelte ungdomsskoleledere, hvilke undervisningsmidler de kommunale ung-

domsskoler må benytte. Indstillingerne baseres på det af ungdomsskolens ledere i samråd med eleverne opstillede grundlag.“

40. I § 28, *stk. 5, 6 og 7*, ændres „fritidskommissionen“ til: „skolekommissionen“.

41. I § 29, *stk. 1 og 2*, ændres „fritidskommissionen“ til: „kommunalbestyrelsen“.

42. § 29, *stk. 3*, affattes således:

„*Stk. 3.* Det afholder mindst 2 gange årligt et møde med repræsentanter for de stedlige initiativtagere til interessegrupper for børn og unge, ungdomsklubber, børne- og ungdomsforeninger samt idrætsforeninger.“

43. I § 29 ind sættes efter *stk. 3* som nye stykker:

„*Stk. 4.* Det kan stille forslag til kommunalbestyrelsen om tilvejebringelse og forbedring af lokaler, der anvendes til fritidsvirksomhed for børn og unge, og om lokalernes forsyning med materiel og inventar.

Stk. 5. Fritidsnævnets udtalelse skal af skolekommissionen indhentes om bestemmelserne vedrørende elevernes undervisning i deres fritid i udkastet til kommunens skoleplan.“

44. I § 30, *stk. 1 og 2*, ændres „fritidskommissionen“ til: „kommunalbestyrelsen“.

45. § 30, *stk. 3*, ophæves. *Stk. 4 og 5* bliver herefter *stk. 3 og 4*.

46. I § 30, *stk. 4*, der herefter bliver *stk. 3*, ændres „fritidskommissionen“ til: „kommunalbestyrelsen“.

47. § 31 affattes således:

„§ 31. Fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet skal gennem kommunalbestyrelsen indstille, at der tilrettelægges og gennemføres fritidsvirksomhed for børn og unge samt fritidsundervisning for voksne i tilstrækkeligt omfang, evt. i samarbejde med andre kommuner. Nævnene skal støtte og samordne private bestræbelser på at gennemføre sådan virksomhed med henblik på at skabe et varieret og alsidigt tilbud.“

48. § 32 affattes således:

„§ 32. Skolekommissionen kan afgive ud-

F. t. l. vedr. kommunernes skolevæsen m. v.

talelse og stille forslag til kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører kommunens skole- og undervisningsforhold og virksomhed efter kapitel I, III og IV i lov om fritidsundervisning m. v. De i § 11 omhandlede nævn kan afgive udtalelser og stille forslag til kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører virksomhed efter kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. Kommissionen og nævnene skal afgive erklæring i alle sager om de nævnte spørgsmål, der forelægges dem af kommunalbestyrelsen.“

49. § 57, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Lederen varetager den daglige administrative og pædagogiske ledelse af skolen eller institutionen under ansvar over for skolenævnet.“

50. I § 57 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

„Stk. 4. Lederen er åremålsansat.“

51. § 58, stk. 1, 2. pkt., affattes således: „Denne leder bistår skolekommissionen ved udøvelsen af dens tilsyn.“

52. I § 59, stk. 2, 1. pkt., udgår „og fritidskommissionen“.

53. § 60 benævnes „§ 60 a“.

54. I § 60, stk. 1, tilføjes: „og ledere og lærere ved fritidshjem tilknyttet skolen“.

55. Efter § 60, der herefter bliver § 60 a, indsættes som ny paragraf:

„§ 60 b. Ved hver kommunal eller amtskommunal folkeskole oprettes et forældreråd bestående af to forældrepræsentanter for hver klasse.

Stk. 2. Valgene af forældrepræsentanterne foregår årligt i september og gælder for et år ad gangen.

Stk. 3. Valgbar og stemmeberettiget er enhver, der på det tidspunkt, valget foregår, er stemmeberettiget og valgbar iflg. § 10, stk. 2 og 3.

Stk. 4. Forældrerådet er ansvarligt for, at der opstilles kandidatlistor til valg af forældrepræsentanter til skolenævnet, jfr. § 10, og ansvarligt for valgets gennemførelse.

Stk. 5. I kommuner med mere end én kommunal skole oprettes et fællesforældreråd bestående af skolenævnsmedlemmer fra kommunens skoler.

Stk. 6. Forældrerådet og fællesforældrerådet vælger selv deres formænd og fastsætter selv deres forretningsorden.

Stk. 7. Forældrerådet og fællesforældrerådet kan nedsætte forretningsudvalg, der afgiver erklæringer på rådets vegne efter regler fastsat i forretningsordenen.“

56. Efter § 60 b indsættes som ny paragraf:

„§ 60 c. Ved hver kommunal eller amtskommunal folkeskole oprettes et elevråd, som omfatter alle skolens klassetrin.

Stk. 2. Elevrådet vælger elevrepræsentanterne til skolenævnet.

Stk. 3. Formen, hvorunder valg til elevråd og valg af elevrepræsentanter skal foregå, bestemmes af eleverne på hver enkelt skole.

Stk. 4. I kommuner med mere end én kommunal skole oprettes et fælleselevråd bestående af repræsentanter fra hver af kommunens skoler.

Stk. 5. Elevrådet og fælleselevrådet vælger selv deres formænd og fastsætter selv deres forretningsorden.

Stk. 6. Elevrådet og fælleselevrådet kan nedsætte forretningsudvalg, der afgiver erklæring på rådets vegne efter regler fastsat i forretningsordenen.“

57. I § 61, stk. 1 tilføjes efter „fælleslærerådet“: „, fællesforældrerådet og fælleselevrådet“.

58. § 61, stk. 1, nr. 4 affattes således: „Bestemmelser om, hvorledes forældre og elever skal underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen“.

59. I § 61, stk. 2, ændres „lærerrådet“ til: „dennes råd“.

60. I § 61, stk. 3, ændres „Fælleslærerrådet“ til: „Fællesrådene“.

61. § 62 benævnes „§ 62 a“.

62. § 62, der herefter benævnes § 62 a, affattes således:

„§ 62 a. Lærerrådet skal afgive indstilling til skolenævnet om:

1. Udkast til skolens undervisningsplan.
2. Arbejdets fordeling mellem lærerne samt den ugentlige arbejdsplan.
3. Anvendelse af nye undervisningsmidler i skolen.
4. Forslag om skolelokalernes forsyning med materiel og inventar.
5. Skolenævnets forslag til budget for skolen.
6. Ordensregler for skolen.
7. Henvisning af en elev til specialundervisning.“

Stk. 2 udgår. *Stk. 3* bliver herefter *stk. 2*.

63. Efter § 62, der herefter bliver § 62 a, indsættes som ny paragraf:

„§ 62 b. Forældrerådet skal afgive indstilling til skolenævnet om de i § 62 a, *stk. 1*, nr. 1, 3, 4, 5 og 6, nævnte opgaver.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilket omfang personer, der i øvrigt varetager undervisning eller andre pædagogiske arbejdsopgaver ved en skole, er medlemmer af skolens forældreråd.“

64. Efter § 62 b indsættes som ny paragraf:

„§ 62 c. Elevrådet skal afgive indstilling til skolenævnet om de i § 62 a, *stk. 1*, nr. 1, 3, 4, 5 og 6, nævnte opgaver.

65. I § 63, *stk. 1*, ændres „Lærerrådet og fælleslærerrådet“ til: „Rådene“, og sidste pkt. udgår.

66. I § 63, *stk. 2*, ændres „Lærerrådets og fælleslærerrådets“ til: „rådene“ og efter „virksomhed“ tilføjes: „efter forhandling med de respektive organisationer“.

67. I § 64 ændres „lærerrådets og fælleslærerrådets“ til: „rådenes“, og efter „undervisningsministeren“ tilføjes: „efter forhandling med de respektive organisationer“.

68. I § 66, *stk. 1*, udgår „§ 9, *stk. 5*,“.

69. I § 66 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

„*Stk. 4.* Bestemmelserne i § 41 og § 42 finder tilsvarende anvendelse ved Frederiksberg kommunes gymnasieskoler. Kommunalbestyrelsen træder dog i amtsrådets sted ved varetagelsen af de funktioner, der er henlagt til amtsrådet.“

70. § 78 affattes således:

„§ 78. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om lærerforsamlingens organisation og virksomhed ved kommunale og amtskommunale gymnasieskoler.“

71. § 80 b udgår.

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1978.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

1. Lovforslagets baggrund.

Behovet for revision af skolestyrelsesloven har længe trængt sig på. Meget hurtigt efter, at den nuværende lov blev gennemført i 1970, blev det klart, at vel betød loven et fremskridt i demokratisk retning, men tilbage stod endnu at afklare de forskellige instansers indbyrdes relationer og kompetence, et problem, som især gav sig udtryk i kravet om en afklaring af, hvad skolenævnets pligt til at „føre til syn“ egentlig indebar.

Endvidere modsvarede loven ikke lærernes krav

om medindflydelse på deres arbejdsplads, og endelig omfattede loven ikke elevrådene, hvis oprettelse fortsat er overladt til den enkelte skole.

Bestræbelserne på at søge disse problemer afklaret fandt konkret udtryk i „Notat vedrørende ændringer af skolestyrelsen i København, afgivet af en af borgmesteren for magistratens 1. afdeling nedsat arbejdsgruppe“.

Denne arbejdsgruppe omfattede repræsentanter for kommunalbestyrelsen og skoleforvaltningen samt for forældrenes, lærernes og ledernes organisationer. Herfra kan citeres:

„Ved udformningen af denne (model af styrelsen

for den enkelte skole) har arbejdsgruppen ment, at modellen skulle opfylde følgende formål:

1. At skabe muligheder for en vidtgående delegation af beslutningskompetence til den enkelte skole.

2. At opbygge en forældrerepræsentation med en mere direkte kontakt til skolens forældrekreds og at sikre forældrene en medindflydelse på centrale dele af skolens arbejde.

3. At lærerne som et led i deres ansvar for det daglige arbejde og igennem medvirken til indstilling og forberedelse af alle beslutninger tildeles en egentlig stemmeberettiget medindflydelse i organer, hvor beslutninger vedrørende skolen træffes.

4. At understrege ønsket om en fremtidig udbygning af elevernes medindflydelse på deres egen skole.

5. At få en påkrævet præcisering af skolelederens stilling som ansvarlig for skolens arbejde i forhold til de overordnede skolemyndigheder, men med respekt for den kompetence, der er henlagt til andre af skolens organer."

Nærværende lovforslag er opstillet bl. a. på grundlag af disse principper og ud fra en del af de betragtninger, der i øvrigt blev nedlagt i ovennævnte notat.

Lovforslaget fremsættes med den begrundelse, at det den 27. maj 1977 fremsatte lovforslag nr. 185 (1. behandling, FT 1976-77, 2. samling, sp. 5368-5381), som resultat af et tre-årigt udvalgsarbejde, ikke ses at modsvare de krav, som er blevet rejst med henblik på en afklaring af den nugældende lovs problemer.

2. Hovedpunkter i lovforslaget.

Sammensætningen af nævn og kommissioner ændres til en repræsentativ sammensætning, hvor alle skolens interessegrupper har indflydelse og stemmeret.

Hovedprincippet må være, at den daglige ledelse af den enkelte skole udgøres af og vælges blandt de mennesker, der „bruger“ skolen (forældrene), og de, der arbejder på skolen (elever, lærere og servicepersonale).

Ved hver skole oprettes foruden lærerrådet forældreråd og elevråd. Forældrerådet består af to valgte forældrerepræsentanter fra hver af skolens klasser. Forældrerådet er ansvarligt for, at der opstilles kandidatlistor til valg af forældrerepræsentanter i skolenævn, og ansvarligt for valgets gennemførelse. Valgbare og stemmeberettigede er alle forældre eller værgere til børn indskrevet ved skolen i det pågældende skoleår.

Elevråd oprettes ved alle skoler og skal omfatte alle skolens klassetrin. Formen, hvorunder valg til

elevråd og valg af elevrepræsentanter til skolenævn skal foregå, bestemmes af eleverne på hver enkelt skole. Skolens daglige leder er ansvarlig over for skolenævn og er ansat på åremål.

Skolens øverste myndighed er skolenævnet. Skolenævnet er ansvarligt for skolens funktion og kollektivt ansvarligt for rådernes funktion.

Det er ud over det foreliggende lovforslag forslagsstillernes ønske, at den gældende lovs afsnit II, kap. 9, ændres således, at de pågældende bestemmelser i indhold og ordlyd kommer til at svare til dem, der er gældende for det øvrige land, alene med de forskelle, der er betinget af Københavns særlige status og forhold.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til nr. 1-3.

De foreslåede bestemmelser svarer til lovforslag nr. 185. For nr. 1's vedkommende med den af undervisningsministeren foreslåede ændring.

Til nr. 4 og 5.

Bestemmelserne er en følge af formuleringen i § 29 og 30 vedrørende nævnens kompetence.

Til nr. 6.

§ 25, stk. 2, udgår svarende til lovforslag nr. 185, dog bibeholdes nugældende lovs ordlyd, idet de i lovforslag nr. 185 nævnte argumenter ikke kan accepteres.

Til nr. 7.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185 med en tilføjelse.

Til nr. 8-10.

Kommission og nævn ændres til repræsentativt sammensatte forsamlinger med stemmeret til alle medlemmer.

Hvad angår fritidsnævnet svarer forslaget dog til lovforslag nr. 185. Svarende til lovforslag 185 tillægges plejeforældre valgret og valgbarhed. Spørgsmålet om „papirløse“ forældre bør afvente en egentlig familieretlig afklaring, jvf. bemærkningerne til lovforslag nr. 185. Som følge af den ændrede sammensætning af nævnet kan en særskilt repræsentation for specialklasserækken ikke som hidtil ske ved forældrerepræsentation. Da det imidlertid må anses for væsentligt, at specialklassernes særlige krav og behov kan gøres gældende i nævnet, foreslås det, at der udarbejdes særlige regler for denne repræsentation. Disse regler må tillige definere for-

men for og omfanget af et evt. „selvstyre“ for specialklasserækken.

Det forudsættes endvidere at skolesundhedsplejerske, skolelæge, evt. repræsentant for skoletandpleje, kan deltage i nævnets møder, men ikke har stemmeret.

Det bemærkes, at skolelæge, skolesundhedsplejerske og skoletandpleje bør være led i befolkningens almindelige lægelige og sundhedsmæssige service. Som konsekvens heraf bør sundhedsplejerskens stilling tages op til revision, stillingen bør tillægges selvstændig økonomi og større kompetence, ligesom antallet af sundhedsplejersker bør øges, så hver skole får sin egen sundhedsplejerske.

Hvad angår kommunalbestyrelsens repræsentant i skolenævnet må det endvidere forudsættes, at der for store kommuner som København, hvor antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer og antallet af skoler står i åbenbart misforhold, fortsat bliver mulighed for at indsætte en af kommunalbestyrelsen udpeget repræsentant.

Til nr. 11.

Det er klart, at elevernes deltagelse i administration af budgettet kan give anledning til problemer. Det er imidlertid vor opfattelse, at disse problemer ikke må forhindre elevernes deltagelse, men tværtimod må være en udfordring til de forældre- og lærervalgte medlemmer.

Elevernes deltagelse i nævn og kommission er primært en pædagogisk opgave for skolen og forældrene, et led i opfyldelsen af folkeskolens formålsparagraf.

Hvad angår stk. 2 må der forudsættes en uddybning, således at eleverne får mulighed for at forelægge og diskutere f. eks. konkrete klager eller konkrete problemer, medens forhandlinger, der forudsætter inddragning af navngivne personers private forhold, kan ske uden elevernes tilstedeværelse.

Til nr. 12 og 13.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 14 og 15.

Bestemmelserne er en følge af den ændrede sammensætning af nævn og kommission.

Til nr. 16.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 17.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185 med

en tilføjelse, som følger af den ændrede sammensætning af nævn og kommission.

Til nr. 18.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185 med ændring som følge af den under nr. 8 foreslåede ordlyd af § 9.

Under skolenævn kan nedsættes følgende udvalg — idet medlemmerne af disse udvalg ikke alle forudsættes også at være medlemmer af nævnet:

1. bog- og materialeudvalg.

2. social-pædagogisk udvalg.

3. inventar- og lokaleudvalg.

4. fagfordelings- og skemaudvalg.

Sundhedsplejersken er født medlem af udvalg 2.

Skolebetjent er født medlem af udvalg 3.

Inspektøren er født medlem af udvalg 4.

Det socialpædagogiske udvalg behandler skolens sociale og pædagogiske problemer — alle forhold vedrørende den almene trivsel og orden på skolen — og afgiver indstilling om skolens ordensregler.

Det vil være rimeligt, at sundhedsplejersken i kraft af sin status på skolen får ret til at forlange beslutninger i konkrete personsager udsat — f. eks. indtil rapport fra skolepsykolog eller anden ekspertise foreligger. Det social-pædagogiske udvalg kan endvidere behandle klager over elever eller lærere.

Udvalgene afgiver i øvrigt indstilling til skolenævnet om sager inden for deres område.

Til nr. 19.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 20.

Bestemmelsen er en følge af den ændrede sammensætning af kommission og nævn.

Til nr. 21.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185, idet dog reglen om, at mindst halvdelen af medlemmerne skal have stemt for et forslag, opretholdes. Den udvidede kompetence og den ændrede sammensætning skulle også betyde en øget interesse for at deltage i nævnens og kommissionens møder, således at bekymringer om for ringe fremmøde skulle være unødvendige.

Nævns og kommissioners beslutningsdygtighed må dog forudsætte tilstedeværelse af repræsentanter fra alle grupper.

Til nr. 22 og 23.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185. For-

ældrerepræsentanternes ret til frihed fra arbejde og betaling for tabt arbejdsfortjeneste må sikres.

Til nr. 24.

Bestemmelsen er en følge af den øgede kompetence, som kan tillægges et skolenavn med en repræsentativ sammensætning, jvf. det under 36 anførte forslag.

Til nr. 25.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 26.

Bestemmelsen er en præcisering af skolekommissionens funktioner.

Til nr. 27.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 28.

Der henvises til det under nr. 24 anførte.

Til nr. 29.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 30.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185 med den af undervisningsministeren foreslåede ændring vedr. voksenundervisningsnævnet.

Til nr. 31.

Bestemmelsen er en følge af fritidsnævns og voksenundervisningsnævns direkte indstillingsret til kommunen.

Til nr. 32-34.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 35.

Den ophævede paragraf er identisk med § 29, stk. 1, som foreslået under nr. 41.

Til nr. 36.

En formålsparagraf for arbejdet i skolenævnet er tilføjet, og de forskellige punkter fra nugældende lovs §§ 27 og 72 samordnet til en formulering, som, jvf. det under nr. 69 anførte, skal være gældende for hele landet.

Nyt stk. 18 vedr. overflytning til anden skole og stk. 19 vedrørende specialundervisning er tilføjet i konsekvens af den øgede kompetence, som kan tillægges skolenævnet.

Skolenævnets status som skolens øverste myndighed forudsætter naturligvis, at nævnet er an-

svarligt over for gældende lov, og at hvert enkelt medlem af nævnet kan appellere nævnets afgørelser til de højere instanser — dels at disse instanser kan gribe ind, hvis nævnet overskrider sin kompetence, kommer i modstrid med gældende lov eller ikke er funktionsdygtigt.

Til nr. 37 og 38.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 39.

Uanset at ungdomsskolens organisationsform vanskeliggør oprettelse af lærerråd og elevråd svarende til folkeskolens, må det anses for rimeligt at lærere og elever får samme mulighed for at øve indflydelse på materialevalget, som de har i folkeskolen.

Til nr. 40-43.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185, idet dog sidste sætning i § 29, stk. 4: „såfremt særlige forhold taler derfor“ er udeladt. Det må anses for naturligt, at kommunernes skoleplan samordnes med fritidsnævns bestræbelser, jvf. den under nr. 47 foreslåede ændring af § 31.

Til nr. 44-46.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185 med den af undervisningsministeren foreslåede ændring vedr. voksenundervisningsnævnet.

Til nr. 47.

For at skabe et alsidigt og dækkende tilbud i kommunen må det først og fremmest være en kommunal opgave at sørge for fritidsvirksomhed og voksenundervisning, hvilket ikke må udelukke en støtte til og en samordning med evt. private initiativer.

Til nr. 48.

Bestemmelsen svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 49.

Den klare placering af skolenævnet som skolens øverste myndighed medfører en tilsvarende klarlægning af lederens placering.

Til nr. 50.

Ved at gøre skoleledelse til en opgave, som er tidsbegrænset, får en større personkreds lejlighed til at blive direkte inddraget i ledelsesfunktioner, hvilket vil være til gavn for det pædagogiske klima og samarbejdet på skolen.

En ansættelsesperiode på 6 år må anses for rimelig, idet nyansættelse af leder bør ske forskudt i forhold til nyvalg af skolenavn.

Til nr. 51 og 52.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 53.

Bestemmelsen er en følge af indførelse af elevråd og forældreråd som særskilte paragraffer — redaktionel ændring.

Til nr. 54.

Det stigende antal skolefritidshjem og fritidsordningen giver et klart behov for et samarbejde mellem det pædagogiske personale indbyrdes.

Til nr. 55.

Som forudsætning for den repræsentative sammensætning må der oprettes organisationer for forældre og elever svarende til det eksisterende lærerråd.

Det her fremsatte forslag om oprettelse af forældreråd svarer til det, som blev forelagt med det såkaldte „københavnske notat“ i 1973. Dog er forældrerådet ikke i nærværende forslag valgforsamling for valg af forældrenes repræsentanter i skolenævnet, men derimod ansvarligt for valgets gennemførelse.

Endvidere er der foreslået oprettelse af fællesforældreråd, svarende til eksisterende fælleslærerråd og fælleselevråd.

Forældrerådet virker i valgperioden som forældrenes kontaktgruppe og referencegruppe for skolenævnsrepræsentanterne.

Det varetager almene kontaktmæssige og oplysningsmæssige opgaver blandt skolens forældre og stiller forslag til skolenævnet om alle forhold vedrørende skolen.

Til nr. 56.

Forslaget om, at elevrådsfunktionen må lovfæstes som begreb og princip, uden at det i loven konkret fastlægges, hvorledes valget skal ske og rådet fungere, må ses i sammenhæng med elevrådets pædagogiske betydning som opdragende led. Vægten må lægges på, at eleverne får lov til at eksperimentere med forskellige former for ledelse og valg og de tilhørende forskellige arbejdsmetoder, og at eleverne selv vælger og ikke får et for dem uforståeligt system presset ned over hovedet.

Hvis ikke disse forsøg og eksperimenter sker under ansvar og som led i udførelsen af en konkret opgave, bliver de uden værdi. Elevrådet er en pædagogisk opgave for skolen og et led i børnenes opdragelse.

Pædagogernes og forældrenes støtte til eleverne

er derfor en forudsætning for, at rådet kommer til at fungere.

Det må være en forudsætning for udvikling af elevrådsarbejdet og for udviklingen af elevernes forståelse for samarbejdets betydning og konsekvens, at klasselærer, elevrepræsentanter og de valgte forældrepræsentanter udgør et klasseråd, som afgiver indstilling til nævnet om den enkelte klasses forhold, og som inden for de af nævnet afstukne rammer tager stilling til forhold vedrørende den enkelte klasse.

Til nr. 57.

Bestemmelsen er en følge af oprettelsen af forældreråd og elevråd.

Til nr. 58.

Det må anses for naturligt, at såvel forældre som elever og lærere har indflydelse på og mulighed for at udtale sig om dette vigtige kommunikationsled mellem skole og hjem.

Til nr. 59 og 60.

Der henvises til nr. 57.

Til nr. 61.

Der henvises til nr. 53.

Til nr. 62.

I overensstemmelse med den ændrede sammensætning af nævnet og den deraf følgende øgede kompetence afgiver lærerrådet en del af sin kompetence til skolenævnet.

Til nr. 63 og 64.

Forældreråds og elevråds funktioner defineres her svarende til det under nr. 55 anførte.

Til nr. 65.

Der henvises til nr. 57. Den ændrede sammensætning af kommissionen overflødiggør, at udtalelser og forslag fremsendes gennem ledelsen.

Til nr. 66 og 67.

Der henvises til nr. 57. Det må anses for rimeligt, at spørgsmål om regler for rådernes virksomhed og regler for dækning af rådernes udgifter ikke kan afklares uden om de berørte organisationer.

Til nr. 68 og 69.

Bestemmelserne svarer til lovforslag nr. 185.

Til nr. 70.

Den i 1974 indførte elevrådsparagraf udgår herefter.